

הרב תחומי News

חדשות המרכז האקדמי הרב תחומי ירושלים

הרמת כוסית לכבוד השנה החדשה

השבוע התקיימה הרמת כוסית חגיגית לכבוד השנה החדשה, שאורגנה על ידי מחלקת משאבי אנוש. נשיאת הרב תחומי ירושלים, **פרופ' אריאלה גורדון שאג**, בירכה את העובדים ושיתפה אותם בתכניות המוסד לשנה הקרובה, לצד סקירה של התארים החדשים העתידיים להיפתח. **קובי וירצר**, מנהל מחלקת משאבי אנוש ברך אף הוא. **רויטל שמעוני**, יו"ר ועד העובדים, סקרה את הישגי הוועד בעקבות חתימת ההסכם הקיבוצי, ולבסוף נשא דברים המנכ"ל, **שי אברהמי**, שהתייחס להצלחות המוסד ולאתגרים הצפויים בהמשך הדרך. האירוע ננעל בהרמת כוסית משותפת עם כלל העובדים, ולאחריה נהנו הנוכחים מארוחת חג חגיגית.

השתתפות בפאנל כנס אפיק באקדמיה

פרופ' אריאלה גורדון שאג, נשיאת המרכז האקדמי הרב תחומי ירושלים, השתתפה בפאנל בכנס אפיק באקדמיה שכותרתו "מחווה אישית לשינוי מערכתי: בונות מפת דרכים חדשה באקדמיה". הפאנל, שעסק בנושאים בהנהגה אקדמית, הביא לדיון את נקודות המבט האישיות של המשתתפות על מסלולי הקריירה שלהן ועל האתגרים שליוו אותן בדרך אל עמדות ההנהגה. בדבריה הדגישה פרופ' גורדון-שאג את החשיבות בקידום נשות סגל במכללות והיותן מודל לחיקוי לסטודנטיות שמהוות את רוב הסטודנטים בהשכלה גבוהה שחלקן הגדול הן גם דור ראשון להשכלה גבוהה.

זכייה במענק מחקר

הודות לשיתוף פעולה קודם של החוג לאופטומטריה עם משרד הבריאות, אשר תרם להטמעתה בישראל של התוכנית הלאומית לבדיקות סקר ראייה בילדי גן, התבשר החוג על זכייה במענק מחקר בסך 50,000 ש"ח מטעם עמותת "לראות" – למניעת עיוורון בישראל. המענק ניתן למחקר משותף של ד"ר הדס בן אלי, ראש החוג לאופטומטריה ברב תחומי ירושלים ומנהלת שירותי אופטומטריה וביומטריה במרכז הרפואי הדסה, עם ד"ר דינה צימרמן, ראש המחלקה לאם ולילד במשרד הבריאות, שמטרתו לבחון את יעילותה של תוכנית הסקר הלאומית בתנאי אמת, לרבות דיוק הבדיקות, ההיענות להמשך בירור והחסמים למעקב. ממצאי המחקר צפויים לסייע בטיוב התוכנית, בשיפור המעקב אחר ילדים המופנים לבדיקה ובהמשך קידום מדיניות לאומית למניעת לקויות ראייה ועין עצלה בילדים. תודה מיוחדת נתונה לפרופ' אריאלה גורדון-שאג, נשיאת הרב תחומי ירושלים, על תיווכה עם שותפי המחקר, כאשר הזכייה מצטרפת לשרשרת ההישגים המעידים על שיתוף הפעולה הפורה והמתמשך בין החוג למשרד הבריאות.

חוקרת החודש של ISVER

ברכות לפרופ' עינת שניאור, חוקרת החודש של ISVER (האגודה הישראלית לחקר העין והראייה) לספטמבר 2026! פרופ' שניאור היא אופטומטריסטית-חוקרת במרכז האקדמי הרב תחומי ירושלים וזוכת פרס GOLD FISVER ומחקריה עוסקים בקרטוקונוס, קוצר ראייה (מיופיה) בילדים, אפידמיולוגיה ובריאות הציבור בתחום רפואת העיניים, והיתכנות קלינית של טכנולוגיות מכשור רפואי ובינה מלאכותית. במחקר שפורסם לאחרונה ב Scientific Reports, עקבה פרופ' שניאור במשך 12 חודשים אחר שינויים בתשבורת (במספר במשקפיים) ובאורך הצירי של העין בקרב 125 תלמידים בישראל מהזמנים החרדי, הדתי והממלכתי. המחקר מצא כי השתייכות למערכת החינוך החרדית ומספר ההורים עם מיופיה היו קשורים להתקדמות מיופית רבה יותר. לעומת זאת, לא נמצא קשר מובהק לשימוש במסכים. מחקריה נעשים בשיתוף חוקרים מאוניברסיטת יוסטון בארה"ב, במימון הקרן הדו-לאומית למדע (BSF) וקרן האקדמיה האמריקאית לאופטומטריה.

ישיבת סיום חגיגית בחוג לפסיכולוגיה

לכבוד סיום שנת הלימודים ערך סגל החוג לפסיכולוגיה סיור מודרך בסביבת המרכז האקדמי הרב תחומי ירושלים וישיבת סיום חגיגית. הסיור, שכלל היכרות עם אתרים משמעותיים בנוף ירושלים, התקיים באווירה חמה ומיוחדת, ובסיומו התכנסו הסגל לישיבת סיכום שבה הוצגו הישגי השנה החולפת. במהלך הכינוס הודגשו הצמיחה האקדמית של החוג וההתפתחות המקצועית של הסטודנטים, וכן הובעה תודה לחברי הסגל על מסירותם והשקעתם לאורך השנה.

הקושי לשמור על פרטיות בעידן הדיגיטלי

ד"ר טל מורס, חוקר תקשורת ותרבות דיגיטלית ברב תחומי ירושלים, פרסם יחד עם **פרופ' מיכאל בירנהק** מאוניברסיטת תל אביב מאמר דעה במוסף עיתון "הארץ" שכותרתו "רוצים לרדת מתחת לרדאר? בימינו זו משימה כמעט בלתי-אפשרית". במאמר הם דנים בקושי ההולך וגובר לשמור על אנונימיות בעידן הדיגיטלי, ומראים כיצד כמעט כל פעולה יומיומית, מהזמנת מקום לינה ועד תשלום בכרטיס אשראי או שימוש בטלפון נייד, משאירה אחריה שובל מידע שקשה לטשטש. הכותבים מציגים את המקרה של מלי וליאל יהלומי כדוגמה לקושי הממשי שבניסיון "להיעלם", ומרחיבים בדיון על הזכות לפרטיות כערך יסודי שבבסיסו הזכות להיעזב במנוחה. המאמר מזמין את הקוראים למחשבה מחודשת על המחיר הנסתר של הנוחות הדיגיטלית ועל חשיבותו של מרחב פרטי בחיינו. למאמר המלא:

למאמר המלא

השתתפות בכנס הבינלאומי של ERSA בבולגריה

נציגות מרשימה הייתה לאחרונה לביה"ס לניהול בכנס בינלאומי בסופיה שבבולגריה. שתי מרצות ביה"ס, **ד"ר ורד עוזיאל**, ראשת התוכנית למנהל מדיניות ציבורית ו**ד"ר חן שרוני**, השתתפו בכנס הבינלאומי של European Regional Science Association (ERSA), במסגרת פאנל שעסק בחדשנות וביישום מדיניות. ד"ר עוזיאל יחד עם ד"ר חן שרוני הציגו מחקר העוסק בקשר שבין תרבות אדמיניסטרטיבית לבין אימוץ ויישום של חדשנות דיגיטלית בשלטון המקומי. המחקר בוחן כיצד מאפיינים ארגוניים ודפוסי עבודה במינהל הציבורי עשויים לקדם או לעכב תהליכי חדשנות דיגיטלית ברשויות המקומיות, ומדגיש את חשיבותה של התרבות הארגונית להבנת יכולתו של המגזר הציבורי להטמיע חדשנות.

הכנס הבינלאומי למחלות מטבוליות

פרופ' אן סעדה-רייך, ראש התוכנית לתואר שני במדעי המעבדה הרפואית, השתתפה בכנס בינלאומי למחלות מטבוליות SSIEM שהתקיים בהלסינקי, פינלנד. במסגרת הכנס, שימשה כמנטורית למדענים ולרופאים צעירים המבקשים לקדם את הקריירה המחקרית שלהם, וכן כחברה בוועדת השיפוט של תקצירים מדעיים בתחום המחלות המיטוכונדריליות. פעילות זו משקפת את מעורבותה בקהילה המדעית הבינלאומית ואת תרומתה לקידום המחקר ולהכשרת הדור הבא של חוקרים ורופאים.

הפרדוקס שמעצב את עתיד הסכסוך

ד"ר מעוז רוזנטל, ראש החוג לממשל, תקשורת ודיפלומטיה ברב תחומי ירושלים ועמית מחקר בקבוצת המחקר תמרו-פוליטוגרפיה, התארח בתכנית "מעבירים לראשון" עם **יואב קרקובסקי** בכאן ב'. בראיון התמקד בפעילות התקשורתית של המפלגות המתנגדות לבנימין נתניהו ואת המסרים שבהם הן בוחרות להתמקד, תוך התייחסות מיוחדת לנושאים שהן נמנעות מלעסוק בהם, ובראשם הסכסוך הישראלי-פלסטיני. בדבריו התבסס ד"ר רוזנטל על מחקר שערך, שבו נמצא כי בעוד השיח המרכזי בישראל מתמקד ברובו בניהול הסכסוך מתוך תחושת חוסר אונים ואשמה הדדית, דווקא הקצוות הפוליטיים, תומכי הסיפוח ותומכי פתרון שתי המדינות, מציגים שיח תועלתני, מאורגן ומכוון-מטרה, המלווה בהצעות מדיניות קונקרטיות. ד"ר רוזנטל מצביע על כך שממצאים אלה חושפים פרדוקס מוסדי במערכת הפוליטית הישראלית, שבו עתיד הסכסוך עלול להיקבע דווקא על ידי הקבוצות הפועלות בעקביות למען חזון ברוך, ולא על ידי הרוב המרכזי המשותק רגשית.

קישור לראיון

מחקרים בינ"ל

ברכות לד"ר **סיגל מצא פורגס**, ראש החוג למדעי המעבדה הרפואית, על פרסום שני מאמרים חדשים שלה בגיליון מיוחד של כתב העת המדעי IMAJ, המוקדש למחלות מולדות של מערכת החיסון (Inborn Errors of Immunity). המאמר הראשון, "The Genetic Basis of Inborn Errors of Immunity: A Clinical Guide", הוא מאמר סקירה שהוזמן במיוחד לגיליון, ועוסק במחלות גנטיות של מערכת החיסון מנקודת מבט גנטית: מתי נכון להפנות מטופלים לבירור גנטי, כיצד מתבצע הבירור ומהן הבדיקות הגנטיות המתקדמות העומדות כיום לרשותנו. מטרת המאמר היא להעלות את המודעות בקרב אימונולוגים קליניים לחשיבותו של האבחון הגנטי ולהנגיש את עקרונות הבירור הגנטי העדכני.

למידע נוסף

המאמר השני, "A Familial STING: A Father and Daughter Journey to SAVI Diagnosis", מתאר אב ובתו שאובחנו במחלה אוטואינפלמטורית נדירה בשם SAVI, שהתבטאה באופן שונה אצל כל אחד מהם וכללה, בין היתר, דלקות מפרקים ומעורבות ריאתית. בירור גנטי זיהה שינוי בגן הגורם להפעלת יתר של מסלול האינטרפרון. האבחנה הגנטית אפשרה להבין את הבסיס המשותף לביטויים הקליניים השונים ולהתאים טיפול ממוקד.

למידע נוסף

למידע נוסף

ברכות לד"ר **ליאת גנץ**, מרצה בכירה באופטומטריה וראש רשות המחקר, לד"ר **רעות יפרח**, מרצה בכירה באופטומטריה, ולד"ר **איילת גולדשטיין**, ראש תוכנית התואר השני במדעי המחשב, על פרסום מאמרם "Clinical, optical, and behavioral characteristics of young adults classified with dry eye disease or meibomian gland dysfunction: an exploratory cross-sectional study", שיצא בשיתוף עם ד"ר יבגני בידרמן, מרצה בכיר במכון הטכנולוגי חולון מהחוג להנדסת חשמל ואלקטרוניקה, בכתב העת Scientific Reports. המחקר התאפשר הודות לתמיכה של מענק המחקר המשותף JMC-HIT. דוגמה נהדרת למה שיכול לצמוח משיתוף פעולה בין-תחומי ובין-מוסדי! המחקר בחן האם מדדים קליניים, אופטיים, מדדי מצמוץ ומדדים הקשורים לעבודה מקרוב יכולים לסייע באפיון מחלת עין יבשה (DED) ותפקוד לקוי של בלוטות המייבומיאן (MGD) בקרב צעירים. הממצאים מדגישים מסר חשוב: למרות הפוטנציאל של מדדים פשוטים, לא פולשניים והתנהגותיים, האבחון של DED ו-MGD עדיין מחייב גישה רב-ממדית המשלבת תסמינים עם בדיקה קלינית יסודית.

למידע נוסף

ברכות לד"ר **אורית ברשטלינג** מבית הספר לעבודה סוציאלית על פרסום מאמרה החדש, "Cultural Translation: A Complementary Framework for Cross-Cultural Social Work", בכתב העת Journal of Ethnic & Cultural Diversity in Social Work. המאמר עוסק במושג "תרגום תרבותי" ככלי להבנת מנגנונים מקצועיים בין קבוצות בעלות תפיסות עולם שונות. הוא בוחן את המפגש בין מרצים חילונים לעבודה סוציאלית לבין סטודנטים חרדים, ומציג שתי אסטרטגיות להעברת ידע מקצועי: הדגשת הדמיון בין התרבויות, או הכרה בהבדלים ויצירת דיאלוג בין ידע אקדמי לידע דתי. המאמר טוען כי הגישה השנייה מאפשרת למידה הדדית ויצירת מרחב משותף בין התרבויות.

למידע נוסף

ברכות לד"ר **שני אופנהיים-ולר**, ראשת החוג לפסיכולוגיה, על פרסום מאמרה החדש, "ValuesML: A new multilingual dataset for values detection in news and political manifestos", שבו היא שותפה למחקר, בכתב העת הבינלאומי Behavior Research Methods. המאמר עוסק באופן שבו ערכים באים לידי ביטוי בשיח פוליטי, הן בתקשורת והן במצעים פוליטיים. במסגרת המחקר פותח מאגר נתונים רחב הכולל 2,648 טקסטים ו-74,231 משפטים בתשע שפות, ובו זוהו סוגי הערכים המופיעים בטקסטים והאופן שבו הם מוצגים - כערכים שהושגו או כערכים שנמצאים תחת מגבלה. הממצא המרכזי הוא יצירת מאגר נתונים מקיף ומאומת, המאפשר לבחון ולהשוות באופן שיטתי את ביטוי הערכים בשיח הפוליטי בין שפות והקשרים שונים. בנוסף, המאגר מהווה בסיס לפיתוח ולהערכת כלים מבוססי בינה מלאכותית לזיהוי ערכים בטקסטים פוליטיים.

למידע נוסף

ברכות לד"ר **רעות יפרח**, מרצה בכירה בחוג לאופטומטריה, ולד"ר **ליאת גנץ**, מרצה בכירה באופטומטריה וראש רשות המחקר, ולפרופ' **אבי בסר**, ראש החוג להפרעות בתקשורת, על פרסום מאמרם "The longitudinal association between perceived stress and dry eye symptoms: A cross-lagged panel study", אשר התפרסם בכתב העת המכובד Optometry and Vision Science (OVS), המדורג ברבעון הראשון (Q1). המחקר בחן לאורך זמן את הקשר בין לחץ נתפס לבין תסמיני יובש בעיניים. מצאנו כי לאורך תקופת המעקב חלה עלייה הן ברמות הלחץ והן בתסמיני היובש, וכן נמצא קשר פרוספקטיבי מרמז בין רמת לחץ גבוהה יותר בתחילת המחקר לבין תסמיני יובש מוגברים בהמשך. הממצאים מדגישים את החשיבות של התייחסות גם להקשר הפסיכולוגי והסביבתי בהערכת תסמיני יובש בעיניים.

למידע נוסף

ברכות לד"ר **איריס גרטנר מור יוסף** מבית הספר לניהול ולד"ר **דפנה נתן** מהחוג לביוטכנולוגיה על פרסום מאמרן החדש, "From AI readiness to course chatbots: explaining students' intentions to use instructor-developed generative tools in higher education", בכתב העת הבינלאומי Education, Taylor & Francis. כתב העת הוא כתב עת שפיט בגישה פתוחה, המאונדקס ב-Scopus וב-Web of Science (Q1). המחקר בחן כיצד סטודנטים מאמצים צ'אטבוטים מבוססי בינה מלאכותית, שפותחו על ידי המרצה והוטמעו כחלק מתהליך הלמידה בקורס. במחקר השתתפו 146 סטודנטים מתחומי הביוטכנולוגיה והניהול והשיווק הדיגיטלי, אשר השתמשו בצ'אטבוטים לצורך קבלת משוב מעצב על מטלות אקדמיות. ממצאי המחקר מראים כי הגורם המרכזי המנבא את נכונות הסטודנטים להשתמש בצ'אטבוט ייעודי לקורס הוא הנכונות הכללית שלהם להשתמש בכלי בינה מלאכותית. גם הערך הנתפס והתועלת הנתפסת של הצ'אטבוט נמצאו כגורמים התורמים לכוונת השימוש. מודל הרגרסיה הסביר 83.5% מהשונות בכוונת השימוש בצ'אטבוט. המחקר מדגיש את החשיבות של שילוב כלי AI ייעודיים בתוך תהליך הוראה מובנה ובהנחיית המרצה, ומחזק את ההבנה כי הטמעה מוצלחת של בינה מלאכותית בהשכלה הגבוהה תלויה לא רק באיכות הטכנולוגיה, אלא גם במוכנות הסטודנטים, בערך הלימודי שהם מזהים בה ובהתאמת הכלי להקשר הפדגוגי.

למידע נוסף

ברכות לד"ר **ורד עוזיאל** מבית הספר לניהול על פרסום מאמרה החדש, "The Known Unknown? Passenger Perspectives on the Potential of Coproduction to Address Gender Inequality in Public Transport", בכתב העת הבינלאומי Research in Transportation Business & Management. המאמר נכתב בשיתוף פעולה עם **פרופ' פני יובל ופרופ' ערן בן-רליא**. כיצד יכול המגזר הציבורי לפתח שירותים חדשניים ומותאמים יותר לצורכי הציבור? אחת הדרכים היא לשלב את הידע והניסיון של האזרחים בתהליכי קבלת החלטות ופיתוח שירותים. המאמר בוחן שאלה זו דרך מקרה הבוחן של אי-שוויון מגדרי בתחבורה הציבורית. המאמר עוסק בפוטנציאל של ייצור משותף (coproduction) – שיתוף פעיל של אזרחים בעיצוב ובשיפור שירותים ציבוריים – ככלי לזיהוי צרכים ולפיתוח מענים מותאמים ומכלילים יותר. המחקר, שהתבסס על שש קבוצות מיקוד בהשתתפות 40 נשים וגברים מתל אביב-יפו ומבאר שבע, מצא כי הנוסעים מזהים פערים מגדריים בתחומים כמו ביטחון אישי, נוחות וגמישות הנסיעה, אך צרכים אלה כמעט שאינם מגיעים לגופים האחראים על השירות. המחקר מדגיש כי חדשנות במגזר הציבורי אינה מסתכמת בטכנולוגיה, אלא דורשת גם הקשבה לציבור, זיהוי צרכים ותרגום הידע של האזרחים לשינויים בשירותים ובמדיניות. שיתוף הציבור וכלים דיגיטליים יכולים לסייע ביצירת שירותים חדשניים, מכלילים ומותאמים יותר.

למידע נוסף

ברכות ל**עטר ברוש** מהחוג לעיצוב תעשייתי מכליל ע"ש דן על פרסום מאמרו החדש, "כיצד, בעולם מופלא, אפשר לתחזק אופנוע עשוי גרניט בעזרת 500 פטישים: על עיצוב טוטאלי-ברוטאלי", ב"מעלה – כתב עת לביקורת". המאמר מציע מסע רעיוני בין חמישה ספרים, ובאמצעותם בוחן כיצד קריאה בספרות ובהגות מטפחת עמדה מקצועית. הוא מדגיש את חשיבותה של קריאה זו בהכשרה האקדמית של בוגרים בעלי שיקול דעת, אחריות ואמירה עצמאית – מעבר לרכישת כלים ומיומנויות. מתוך הדיון מנסח המאמר את רעיון "העיצוב הטוטאלי-ברוטאלי" – גישה שאינה מסתפקת בדימוי או במראית העין, אלא מבקשת לברר כיצד דברים פועלים, מה מחזיק אותם, כיצד הם משתנים לאורך זמן ואיזה יחס הם יוצרים בין האדם לעולם.

למידע נוסף

אל תפספסו

שמרו את התאריך!

סדנה מרתקת עם

פרופ' ג'ואל מגדל

אין מציגים רעיונות אקדמיים

מורכבים לקהל רחב

סדנה פרונטלית למרצים וחוקרים
על בהירות, עניין והשפעה מחוץ לאקדמיה.

מיקום

המרכז האקדמי
הרב-תחומי ירושלים

שעה

10:00-13:00

תאריך

15 בספטמבר
(יום שלישי)

לכבוד סגל בכיר עמית וממ"ח

ב15 בספטמבר מתקיימת סדנא במכללה עם פרופ' ג'ואל
מגדל על הצגת רעיונות מורכבים לקהל הרחב.

יכולת זו חשובה כשאנחנו מציגים את עצמנו בפורומים
מקצועיים ולקרנות מחקר

מאוד נשמח אם תשתתפו!

להרשמה

ימי היכרות

11-15.10.26

ל' תשרי - ד' חשון תשפ"ז

המרכז
האקדמי
הרב תחומי
ירושלים
Since 1970

